

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน

โครงการ “ติดตั้งระบบICT และการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงด้วยเทคโนโลยี Wi-Fi ในเขตพื้นที่สาธารณะของวัด” มีระยะเวลาในการดำเนินงาน 2 ปี โดยสามารถแบ่งงานออกเป็น 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

- **งานออกแบบพัฒนาพื้นที่ศูนย์ ICT 10 แห่ง** โดยการพิจารณาคัดเลือกวัดที่เข้าร่วมโครงการฯ ทหารือแนวทางการทำงานร่วมกับเครือข่าย ศึกษาและสำรวจพื้นที่อาคาร เพื่อออกแบบปรับปรุงอาคารรวมถึงภูมิทัศน์บริเวณศูนย์เรียนรู้ของวัด ติดตั้งอุปกรณ์ระบบ ICT ที่เหมาะสมเพื่อรองรับการใช้งาน เปิดใช้งานและทำการจัดระบบขั้นตอนการดูแลศูนย์การเรียนรู้จากส่วนกลาง

- **งานออกแบบพัฒนาแพลตฟอร์มและซอฟต์แวร์** โดยทำการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการ(Requierment Analysis) ออกแบบและพัฒนาด้านเทคนิค (System Development) การออกแบบและพัฒนาระบบซอฟต์แวร์(System Development)

- **งานพัฒนาเนื้อหา (Content) เฉพาะของแต่ละวัด** โดยการสืบค้น เรียบเรียงและจัดทำเนื้อหาสื่อการเรียนรู้รวมถึงการออกแบบสื่อความหมาย(Interpretation) และการเผยแพร่เนื้อหาเฉพาะของแต่ละวัดให้เป็นที่รู้จักผ่านช่องทางการของโครงการฯ

- **งานจัดกิจกรรมเรียนรู้ พัฒนาทักษะ** โดยการสร้างเครือข่ายบุคลากรการเรียนรู้ด้าน ICT ของวัด ฝึกอบรมบุคลากรและอาสาสมัครในด้าน ICT และการพัฒนาเนื้อหา และกิจกรรม รวมถึงการดูงานกรณีศึกษาโครงการตัวอย่าง จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อประเมินผลการดำเนินงาน

ทั้งนี้ โครงการฯ มีแผนในการบริหารจัดการโครงการ โดยการประสานงานสร้างความร่วมมือกับภาคธุรกิจหรือภาคประชาสังคมที่สนใจ เพื่อเข้ามาขับเคลื่อนโครงการร่วมกัน รวมถึงมีแผนในการจัดทำยุทธศาสตร์โครงการและการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยสรุปได้ดังแผนงานดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1.1 แผนการดำเนินงานโครงการติดตั้งระบบ ICT และการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงด้วยเทคโนโลยี Wi-Fi ในเขตพื้นที่สาธารณะของวัด

แผนการดำเนินงานโครงการ		Year 1												Year 2											
ลำดับ	รายละเอียดการดำเนินงาน	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
๑	งานออกแบบพัฒนาพื้นที่ศูนย์ ICT 10 แห่ง																								
	๑.๑ พิจารณาคัดเลือกวัด																								
	๑.๒ หาหรือแนวทางการทำงานกับวัดและเครือข่าย																								
	๑.๓ ศึกษา สักรางพื้นที่/อาคาร																								
	๑.๔ ติดตั้งอุปกรณ์ระบบ																								
	๑.๕ ออกแบบปรับปรุงอาคาร/ภูมิทัศน์บริเวณศูนย์เรียนรู้																								
	๑.๖ ตรวจสอบความเรียบร้อย/เปิดใช้งาน																								
	๑.๗ จัดระบบขึ้นต่ออาคารดูแลและใช้งานศูนย์เรียนรู้จากส่วนกลาง																								
๒	งานออกแบบและพัฒนาแพลตฟอร์มและซอฟต์แวร์																								
	๒.๑ ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการ (Requirement Analysis)																								
	๒.๒ ออกแบบและพัฒนาด้านเทคนิค (System Design)																								
	๒.๓ ออกแบบและพัฒนาซอฟต์แวร์ (System Development)																								
	๒.๓.๑ ออกแบบและพัฒนาระบบเว็บไซต์																								
	๒.๓.๒ ออกแบบและพัฒนาระบบการจัดการเนื้อหาและกิจกรรม																								
๓	งานพัฒนาเนื้อหา (Content) เฉพาะของแต่ละวัด																								
	๓.๑ สืบค้นเนื้อหาของวัด																								
	๓.๒ เรียบเรียงและจัดทำเนื้อหาสื่อการเรียนรู้																								
	๓.๓ ออกแบบสื่อความหมาย (Interpretation)																								
	๓.๓ เผยแพร่ เนื้อหา (content) / สื่อความหมาย																								
๔	งานจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาทักษะ																								
	๔.๑ สร้างเครือข่ายบุคลากรการเรียนรู้ด้าน ICT ของวัด																								
	๔.๒ ผูกอบรมบุคลากรและอาสาสมัครในด้าน ICT																								
	๔.๓ จัดศึกษาดูงานที่ศึกษาโครงการตัวอย่างศูนย์บริการ ICT																								
	๔.๔ ผูกอบรมบุคลากรของโครงการด้านพัฒนาเนื้อหาและกิจกรรม																								
	๔.๖ จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อประเมินผลการดำเนินงาน																								
๕	งานบริหารจัดการโครงการ																								
	๕.๑ ประสานงานเพื่อสร้างความร่วมมือกับภาคธุรกิจและภาคประชาสังคม																								
	๕.๒ จัดประชุมยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนโครงการ																								
	๕.๓ การติดตามประเมินผล																								
๖	การจัดทำรายงานความคืบหน้าโครงการ																								

- Inception Report
- รายงานประจำไตรมาส
- รายงานความก้าวหน้าประจำงวด
- รายงานผลการดำเนินงานประจำปี
- รายงานฉบับสมบูรณ์
- ⋯ งานที่ต้องดำเนินการต่อเนื่อง

3.2 ภาพรวมของแผนการทำงาน

เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทางโครงการฯ จึงมีการกำหนดภาพรวมของแผนการทำงานในปีที่ 1 และปีที่ 2 โดยสรุปรายละเอียดได้ดังตารางต่อไปนี้

ภาพรวมของแผนการทำงาน				
	งานออกแบบและพัฒนาศูนย์ ICT 10 แห่ง	งานออกแบบและพัฒนาแพลตฟอร์มและซอฟต์แวร์	งานพัฒนาเนื้อหา (Content) เฉพาะของแต่ละวัด	งานจัดกิจกรรมเรียนรู้พัฒนาทักษะ
ปีที่ 1 1มี.ค.60 - 28 ก.พ.61	<ul style="list-style-type: none"> - คัดเลือกวัดและทำการสำรวจเพื่อออกแบบ - ติดตั้งอุปกรณ์พื้นฐานและเปิดใช้งาน - มีแบบศูนย์เรียนรู้ด้าน ict ในวัดทั้ง 10 แห่ง 	<ul style="list-style-type: none"> - ออกแบบแพลตฟอร์มที่และซอฟต์แวร์ที่เหมาะสม - เปิดใช้งานเว็บไซต์วัดบนศาลใจ 	<ul style="list-style-type: none"> - สืบค้นเนื้อหาของวัด - เรียบเรียงและจัดทำเนื้อหาสื่อการเรียนรู้ - ออกแบบสื่อความหมาย - เริ่มเผยแพร่เนื้อหาเฉพาะของแต่ละวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างเครือข่ายทำงานในวัดทั้ง 10 วัด - ผูกอบรมเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายการทำงาน
ปีที่ 2 1มี.ค.61 - 28 ก.พ.62	<ul style="list-style-type: none"> - เริ่มการก่อสร้างศูนย์เรียนรู้ในวัด(ขึ้นอยู่กับความพร้อมของวัด) - มีระบบการดูแลศูนย์เรียนรู้จากส่วนกลาง 	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาแพลตฟอร์มที่และซอฟต์แวร์ที่เหมาะสม 1) พัฒนาด้านเทคนิค 2) พัฒนาเว็บไซต์วัดบนศาลใจ + พัฒนาระบบการจัดการเนื้อหาและกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง - พัฒนาสื่อการเรียนรู้ดิจิทัล เช่น e-learning e-Library 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดทำ ปรับปรุงและเผยแพร่เนื้อหาเฉพาะของแต่ละวัดอย่างต่อเนื่อง 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดกระบวนการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ ชุมชน องค์กรท้องถิ่น - จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการใช้งานสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

ตารางที่ 3.2.1 แสดงภาพรวมของแผนการทำงาน

จากภาพรวมของแผนการทำงานจะเห็นได้ว่า ในช่วงปีแรกของการดำเนินจะเป็นการวางระบบและออกแบบงานทั้งสี่ด้านไปพร้อมกัน โดยมีเป้าหมายบูรณาการงานทุกส่วนให้เป็นระบบที่สอดคล้องส่งเสริมซึ่งกันและกัน มีการติดตั้งอุปกรณ์พื้นฐานภายในวัดทั้ง 10 แห่ง เพื่อทดสอบการใช้งานพร้อมก็นำข้อมูลที่ได้มาออกแบบพื้นที่ของวัดแต่ละแห่งให้เหมาะสมกับการใช้งานที่แท้จริง สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมและจัดตั้งคณะทำงานที่จะเข้ามาร่วมทำงาน ด้านการพัฒนาเนื้อหา ดูแลบริหารจัดการระบบและดูแลศูนย์การเรียนรู้ สำหรับในปีที่สอง หากวัดมีความพร้อมในด้านงบประมาณ ทางโครงการจะเข้าไปเข้าไปช่วยเป็นที่ปรึกษากับวัดในด้านการก่อสร้าง ผลักดันให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ที่สมบูรณ์ตามแผนที่ออกแบบไว้ จัดระบบการดูแลศูนย์เรียนรู้ทั้งในส่วนของอุปกรณ์และการบริหารจัดการ พัฒนาซอฟต์แวร์และเนื้อหาของแต่ละวัดอย่างต่อเนื่อง จัดทำสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลเพื่อการขยายผลองค์ความรู้ในวงกว้างต่อไป

3.3 รูปแบบวิธีการดำเนินงาน

1) งานออกแบบพัฒนาพื้นที่ศูนย์ ICT 10 แห่ง

- การคัดเลือกวัด

ทางโครงการ จะพิจารณาคัดเลือกวัดเป้าหมายที่จะพัฒนาเป็นพื้นที่ศูนย์การเรียนรู้ด้าน ICT ภายในวัดจำนวน 10 แห่ง โดยคัดเลือกจากวัดที่เป็นเครือข่ายเข้าร่วมโครงการวัดบันดาลใจ ซึ่งมีความพร้อมที่สามารถดำเนินการเป็นพื้นที่นำร่องตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ดังนี้

(1) เจ้าอาวาสมีแนวคิดและความต้องการนำระบบไอซีทีเข้ามายกระดับในการบริหารจัดการข้อมูล องค์กรความรู้ที่มีอยู่ในวัด และการเผยแพร่ให้เกิดการเข้าถึงการเรียนรู้อย่างสะดวก มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(2) วัดมีความพร้อมด้านสถานที่ ผู้ใช้เข้าถึงได้สะดวก

(3) มีความพร้อมด้านบุคลากร เช่น พระหรือฆราวาสที่สามารถดูแลระบบ และต่อยอดการจัดเก็บข้อมูล และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในศูนย์ต่อได้

(4) เป็นวัดที่มีต้นทุนด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สถาปัตยกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นองค์ความรู้ที่สามารถนำมาพัฒนาเป็นเนื้อหาการเรียนรู้ที่น่าสนใจ

(5) เป็นวัดที่เป็นศูนย์กลางของชุมชน หรือเป็นสถานที่จัดอบรมเด็กนักเรียน มีผู้ใช้พื้นที่อยู่อย่างสม่ำเสมอ

โครงการวัดบันดาลใจ มีวัดที่เข้าร่วมโครงการฯ และได้เริ่มงานพัฒนาไปแล้วทั้งสิ้นจำนวน 33 วัดจากทั่วประเทศ (ข้อมูลวันที่ 25 มีนาคม 2560) โดยแบ่งวัดที่เข้าร่วมโครงการ เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

(1) **วัดนาร่องของโครงการวัดบันดาลใจ จำนวน 9 วัด** เป็นวัดนาร่องในการดำเนินงานของโครงการในช่วงปีที่ 1 มีเครือข่ายการทำงานในระดับพื้นที่ และมีผลงานในด้านการออกแบบที่เป็นรูปธรรม เริ่มมีการก่อสร้างตามแผนงานไปแล้วบางส่วน

(2) **วัดขยายผลเชิงยุทธศาสตร์ จำนวน 4 วัด** เข้าร่วมโครงการในช่วงปีที่ 2 เป็นวัดสำคัญหรือมีบทบาทในการเผยแพร่ธรรมที่เป็นที่รู้จักในวงกว้าง ขณะนี้อยู่ระหว่างการขับเคลื่อนงานแผนแม่บททั้งในด้านกายภาพและกิจกรรมร่วมกับวัด เพื่อผลักดันให้เป็นพื้นที่ขยายผลโครงการในด้านองค์ความรู้และการพัฒนาวัดในด้านต่าง ๆ

(3) **วัดขยายผลของโครงการ จำนวน 20 วัด** เป็นวัดซึ่งเข้าร่วมโครงการในช่วงปีที่ 2 ซึ่งผ่านการพิจารณาคุณสมบัติจากการสมัครเข้าร่วมโครงการ ขณะนี้อยู่ระหว่างการขับเคลื่อนงานร่วมกับวัดตามลำดับความสำคัญเร่งด่วนในการพัฒนา

การทำงานที่ผ่านมา คณะทำงานโครงการวัดบันดาลทำหน้าที่เสมือนเป็นสื่อกลางระหว่างวัด นักออกแบบอาสาสมัคร ภาศึเครือข่ายจิตอาสาต่าง ๆ รวมถึงมีการจัดกิจกรรมเผยแพร่องค์ความรู้ของโครงการอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีวัดที่สนใจสมัครเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ มีวัดที่เข้ามาเรียนรู้กับโครงการในด้านต่าง ๆ ทั้งสิ้นมากกว่า 200 แห่ง

วัดที่เข้าร่วมโครงการและเริ่มดำเนินงานแล้ว **๓๓ ++** วัด

 <p>วัดบันดาลใจ</p>	<p>วัดสุทธิวาราม วัดนางชี วัดชลประทานรังสฤษดิ์ วัดมหาจุฬาลงกรณราชูทิศ วัดกุเขาทอง วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร วัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร วัดป่าโนนกุศหล่ม วัดศรีทวี</p> <p style="text-align: center;">๙</p>	<p>วัดขยายผลเชิงยุทธศาสตร์ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดอุโมงค์สวนพุทธธรรม วัดอัมพวัน วัดญาณเวศกวัน</p> <p style="text-align: center;">๔</p>	<p>วัดขยายผลของโครงการ วัดทองน็ยม กรุงเทพฯ วัดนายโรง กรุงเทพฯ วัดจากแดง สมุทรปราการ วัดไผ่เหลือง นนทบุรี วัดหลวงพ่อบุญกลางทุ่ง อุดรธานี วัดลานศักดิ์ อุทัยธานี วัดแจ้ง อุทัยธานี วัดสุทธิจิตดาราม ลำปาง วัดหลวง อุบลราชธานี วัดโคกสนวน บุรีรัมย์ วัดป่าธรรมทัสสี บุรีรัมย์ วัดป่าสุขสมบูรณ์ บุรีรัมย์ สำนักสงฆ์ห้วยบ่อ ร้อยเอ็ด วัดโพธิ์ทองวนาราม ศรีสะเกษ วัดแจ้ง อุบลราชธานี วัดอีสาน นครราชสีมา วัดบ่อลือ นครศรีธรรมราช วัดทุ่งไผ่ ชุมพร วัดพระธาตุสุวรรณผาค้า สปป.ลาว วัดป่านาคูน้อย สปป.ลาว</p> <p style="text-align: center;">๒๐</p>
--	---	--	--

ภาพที่ 3.3.1 รายชื่อวัดในโครงการวัดบันดาลใจ

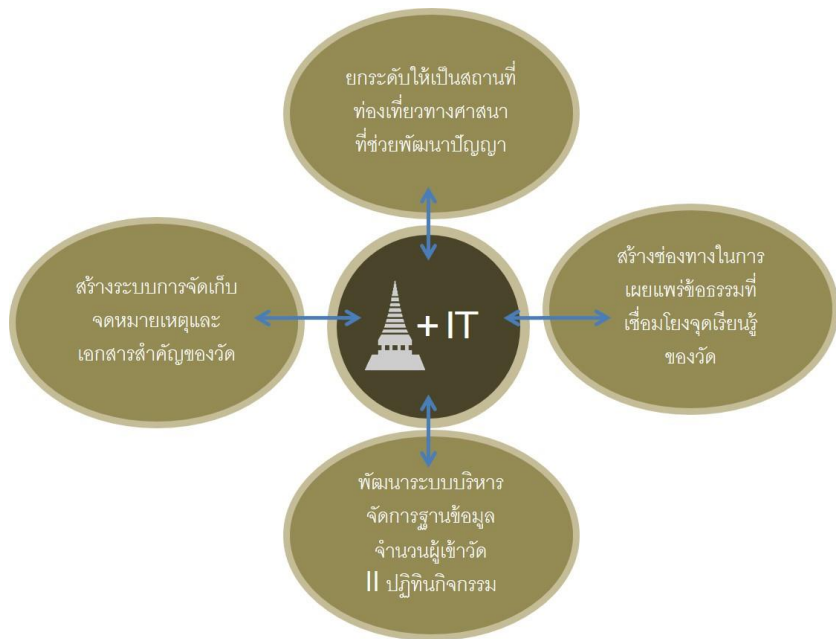
ทั้งนี้ ทางโครงการได้มีการหารือร่วมกับวัดเกี่ยวกับแนวคิดและความต้องการในการนำระบบ ICT เข้ามายกระดับในการบริหารจัดการข้อมูลและองค์ความรู้ของวัด และพบว่า มีวัดที่ผ่านเกณฑ์มีความเหมาะสมที่จะเข้าไปขับเคลื่อนงานจำนวน 10 แห่ง โดยมีรายชื่อวัดดังต่อไปนี้

- (1) วัดสุทธิวาราม เขตเจริญกรุง กรุงเทพมหานคร
- (2) วัดทองน็อย เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร
- (3) วัดนายโรง เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
- (4) วัดไผ่เหลือง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
- (5) วัดจากแดง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
- (6) วัดภูเขาทอง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- (7) วัดอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
- (8) วัดอุโมงค์สวนพุทธธรรม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
- (9) วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
- (10) วัดควนอุโบสถ อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

• รูปแบบการพัฒนา

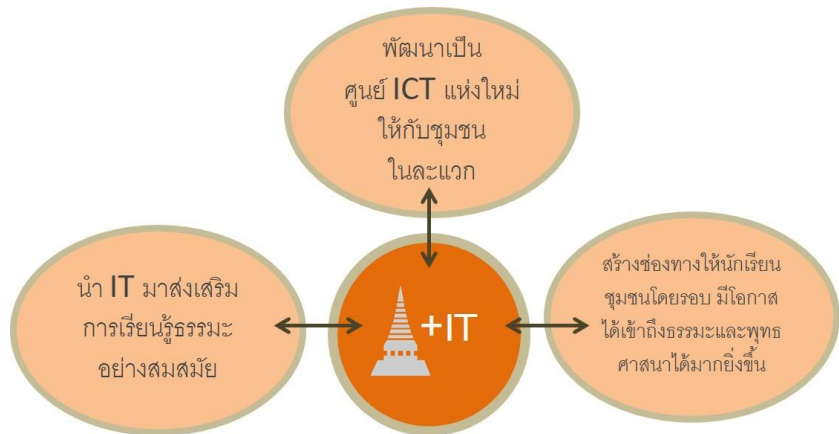
เนื่องมาจากวัดที่เข้าร่วมโครงการวัดบันดาลใจ หากจะแบ่งตามลักษณะของวัด จะสามารถแบ่งได้เป็นหลากหลายประเภทขึ้นอยู่กับบริบทของพื้นที่ตั้ง ชุมชน การใช้งานรวมถึงหลักปฏิบัติ ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น วัดเมือง วัดที่มีคุณค่าความสำคัญในด้านประวัติศาสตร์ วัดศูนย์กลางของชุมชน วัดป่า เป็นต้น ดังนั้น รูปแบบในการพัฒนาวัดโดยการนำระบบICT และการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงด้วยเทคโนโลยี Wi-Fi มาใช้ จึงจำเป็นต้องมีการแบ่งรูปแบบในการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของวัดนั้น ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการใช้งานสูงสุด โดยทางโครงการ มีรูปแบบการพัฒนา ๒ รูปแบบ ได้แก่

รูปแบบที่ 1 วัดที่มีต้นทุนสำคัญด้านประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม อนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น องค์กรความรู้ที่เป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยว มีรูปแบบการพัฒนาโดยนำระบบไอซีทีเข้ามาช่วยยกระดับให้วัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนาช่วยในการพัฒนาปัญญา สร้างช่องทางในการเผยแพร่ข้อธรรมที่เชื่อมโยงเข้ากับจุดเรียนรู้พื้นที่สำคัญ ๆ ภายในวัด ให้ประชาชนสามารถเข้ามาเรียนรู้และศึกษาได้อย่างสะดวกรวดเร็ว รวมถึงใช้ระบบไอซีทีมาช่วยพัฒนาระบบการจัดเก็บจดหมายเหตุหรือเอกสารสำคัญของวัด พัฒนาระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลจำนวนคน หรือกิจกรรมที่วัดจัดขึ้น เป็นต้น

ภาพที่ 3.3.2 แสดงแนวคิดการพัฒนาวัดที่มีต้นทุนทางประวัติศาสตร์

รูปแบบที่ 2 วัดที่เป็นศูนย์กลางของชุมชน มีรูปแบบการพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านไอซีทีที่แห่งใหม่ให้กับชุมชนในละแวกนั้น เพื่อสร้างโอกาสในการเรียนรู้ธรรมะ ให้นักเรียนหรือชุมชนโดยรอบมีช่องทางการศึกษาพระพุทธศาสนาได้สะดวกยิ่งขึ้น

ภาพที่ 3.3.3 แสดงแนวคิดการพัฒนาวัดศูนย์กลางชุมชน

- **หารือการทำงานร่วมกับวัดและเครือข่าย**

ดำเนินการในช่วง 3 เดือนแรก โดยเป็นการต่อยอดการทำงานกับวัดและเครือข่าย ถึงแนวทางการดำเนินงาน กำหนดพื้นที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้าน ICT แต่งตั้งคณะทำงาน กำหนดผู้รับผิดชอบและวางแผนงานร่วมกัน

- **ศึกษา สํารวจพื้นที่อาคาร**

ดำเนินการควบคู่ไปกับการหารือการทำงานร่วมกับวัดและเครือข่าย โดยทำการสำรวจและกำหนดตำแหน่งที่ตั้ง ประเมินสภาพโครงสร้างและระบบประกอบอาคารที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งวิเคราะห์ความต้องการด้านอุปกรณ์และระบบที่เหมาะสมภายในศูนย์เรียนรู้

- **ติดตั้งอุปกรณ์/ระบบ**

เพื่อให้การใช้งานสามารถดำเนินการได้อย่างทันท่วงทีทางโครงการมีแผนที่จะติดตั้งอุปกรณ์ระบบภายในวัดในโครงการให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 3 เดือนแรก โดยควบคู่ไปกับขั้นตอนการออกแบบปรับปรุงอาคาร/ภูมิทัศน์บริเวณศูนย์เรียนรู้

• **ออกแบบปรับปรุงอาคาร/ภูมิทัศน์บริเวณศูนย์เรียนรู้**

ทางโครงการฯ จะทำหน้าที่ประสานงานกับวัดและเครือข่ายนักออกแบบอาสาสมัครในโครงการวัดบันดาลใจเพื่อเข้ามาร่วมออกแบบปรับปรุงอาคาร/ภูมิทัศน์บริเวณศูนย์เรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการการใช้งานจริง โดยพิจารณาจากประเภทการใช้งาน กลุ่มผู้ใช้ ที่ตั้งและการเชื่อมต่อกับพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ของวัด ซึ่งจะเสร็จสิ้นครบทั้ง 10 วัด ภายในปีที่ 1

• **ตรวจสอบความเรียบร้อย/เปิดใช้งาน**

ดำเนินการภายหลังจากการติดตั้งอุปกรณ์ระบบ ทำการตรวจสอบความเรียบร้อยและเปิดใช้รวมถึงจัดทำแบบบันทึกการใช้งาน เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

• **จัดระบบขั้นตอนการดูแลและการใช้งานศูนย์เรียนรู้จากส่วนกลาง**

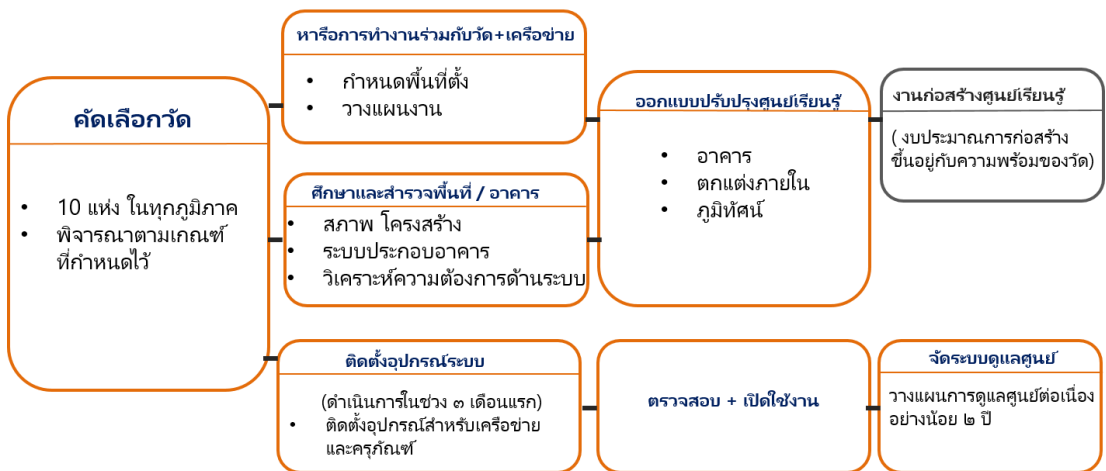
- วางแผนจัดระบบการดูแลศูนย์การเรียนรู้ให้สามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่องอย่างน้อยเป็นระยะเวลา 2 ปี

- วางระบบการดูแลศูนย์การเรียนรู้จากส่วนกลาง ที่สามารถดูแลให้ระบบสามารถใช้งานได้ต่อเนื่อง และมีการจัดการที่เหมาะสมเมื่อเกิดปัญหาในการใช้งาน

- การรับประกันอุปกรณ์สำหรับเครือข่ายและครุภัณฑ์

โดยขั้นตอนของการออกแบบและพัฒนาศูนย์ ICT สามารถสรุปได้ตามแผนภูมิดังต่อไปนี้

แผนภูมิแสดงขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาศูนย์ ICT

ภาพที่ 3.3.4 แสดงขั้นตอนการออกแบบพัฒนาศูนย์ ICT ของวัดในโครงการ

2) งานออกแบบและพัฒนาแพลตฟอร์มและซอฟต์แวร์

• แนวคิดในการออกแบบแพลตฟอร์ม

การออกแบบแพลตฟอร์มในการทำงาน “โครงการติดตั้งระบบICTและการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงด้วยเทคโนโลยี Wi-Fi ในเขตพื้นที่สาธารณะของวัด” มีแนวคิดในการประสานปัจจัยสามประการเข้าด้วยกันได้แก่

- 1) พื้นที่ภายในวัดหรือพื้นที่เกี่ยวข้อง ให้ผู้ใช้งานมีช่องทางเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ สามารถนำอินเทอร์เน็ตมาสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ภายในวัดในด้านต่าง ๆ
- 2) เครือข่ายบุคลากรการทำงานในวัด โดยมีการพัฒนาศักยภาพของทีมงานในด้านที่เกี่ยวข้อง ร่วมกำหนดเป้าหมาย แผนการทำงานและขับเคลื่อนโครงการ เพื่อให้สามารถเป็นศูนย์การเรียนรู้ภายในวัดที่มีความยั่งยืน
- 3) การจัดการฐานข้อมูลของวัด สร้างช่องทางในการเชื่อมโยงข้อมูลในด้านกิจกรรม ระบบอาสาสมัคร จดหมายข่าว ทำให้วัดที่อยู่ในโครงการสามารถเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

Platform ของโครงการ

ภาพที่ 3.3.5 แสดงแนวคิดในการออกแบบแพลตฟอร์มของโครงการ

- **การศึกษาวิเคราะห์ความต้องการ(Requirement Analysis)**

การรวบรวมความต้องการ (Requirement Gathering) และระบุชนิดความต้องการ(Type of Requirements) ที่เหมาะสม โดยใช้เทคนิคในการเก็บรวบรวมข้อเท็จจริงด้วยการสัมภาษณ์ (Interviewing) หรือการออกแบบสอบถาม (Questionnaires) รวมถึงพิจารณาจากเอกสารการทำงานและข้อมูลต่าง ๆ ของวัด แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อเท็จจริงจากข้อมูลที่มีอยู่ กำหนดสาระสำคัญของความต้องการ และคัดเลือกความต้องการที่ตรงกับวัตถุประสงค์ โดยกระบวนการนี้จะดำเนินไปพร้อมกับการพัฒนาเนื้อหา (Content) เฉพาะของแต่ละวัด เพื่อจะได้สอดคล้องกับข้อมูลและความต้องการการใช้งานที่แท้จริง

- **การออกแบบและพัฒนาด้านเทคนิค (System Design)**

การออกแบบลักษณะการทำงานของระบบตามทางเลือกที่ได้จากเลือกไว้ กำหนดถึงลักษณะของรูปแบบรายงานที่เกิดจากการทำงานของระบบ ลักษณะของการนำข้อมูลเข้าสู่ระบบ และผลลัพธ์ที่ได้ ทำให้สามารถเข้าใจขั้นตอนการทำงานของระบบได้ชัดเจนขึ้น เช่น ออกแบบแบบฟอร์มและรายงาน (Form/Report Design) ออกแบบส่วนติดต่อกับผู้ใช้ (User Interfaces Design) เพื่อให้เป็นระบบที่มีความเหมาะสม โดยหลักคิดในการพัฒนาด้านเทคนิคคือ

- 1) ระบบต้องมีความยืดหยุ่น (Flexible) เพื่อรองรับความหลากหลายของกิจกรรม
- 2) ระบบต้องมีความสามารถในการรองรับข้อมูลใหม่ ๆ (Scalability) ที่อาจเกิดขึ้น
- 3) ระบบต้องมีลักษณะง่ายต่อการใช้งาน (User Friendly)

- **การออกแบบและพัฒนาซอฟต์แวร์ (System Development) แบ่งการดำเนินงานออกเป็นสองส่วน ได้แก่**

- 1) **ออกแบบและพัฒนาระบบเว็บไซต์วัดบันตลใจ**

- แนวคิดในการพัฒนาระบบเว็บไซต์วัดบันตลใจ จะทำในลักษณะของการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้งาน (Enhanced Information Serviced) โดยเป็นการสื่อสารสองทางระหว่างโครงการฯกับผู้ใช้งาน สร้างช่องทางให้ผู้ใช้งานสามารถติดต่อกับโครงการฯ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมแก่ผู้ใช้
- ขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์วัดบันตลใจ ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- (1) กำหนดเป้าหมายและวางแผนของเว็บไซต์ที่ตอบโจทย์การใช้งาน
- (2) วิเคราะห์และจัดโครงสร้างข้อมูล
- (3) ออกแบบเว็บเพจและเตรียมข้อมูล

- (4) ลงมือสร้างและทดสอบ
- (5) เผยแพร่และส่งเสริมให้เป็นที่รู้จัก
- (6) วางแผนดูแลและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

2) การออกแบบและพัฒนาระบบการจัดการเนื้อหาและกิจกรรม

- การพัฒนาเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ใช้งานในรูปแบบออนไลน์ โดยที่ข้อมูลต้องมีความถูกต้อง มีคุณค่าต่อการใช้งาน โดยผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน และสามารถดูข้อมูลย้อนหลังได้ เนื้อหาที่ควรมีในการเผยแพร่ แบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน ได้แก่
 - (1) ข้อมูลพื้นฐานเพื่อเผยแพร่ข้อมูลตลอดจนบริการของโครงการ เช่น ประวัติความเป็นมาวิสัยทัศน์ฯ พันธกิจ ข้อมูลวัดในโครงการ กิจกรรม ข่าวประชาสัมพันธ์ เว็บไซต์ของภาคีเครือข่ายต่าง ๆ แบบฟอร์มที่สามารถดาวน์โหลดได้ และผังเว็บไซต์ต่าง ๆ
 - (2) การสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้ให้บริการ เช่น การถาม-ตอบ ช่องทางการรับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ช่องทางการติดต่อโครงการในรูปแบบของ Social Network ต่าง ๆ
 - (3) การให้บริการในรูปแบบของอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) และเรียนรู้พฤติกรรมของผู้ใช้บริการ เช่น การลงทะเบียนออนไลน์ รหัสผ่านก่อนเข้าใช้งานระบบ (Login-Form) ระบบตรวจสอบหรือยืนยันตัวตนผู้ใช้งาน
- ระบบการจัดการเนื้อหาและกิจกรรม มีแนวคิดให้แต่ละวัดในโครงการสามารถเข้าถึงระบบการจัดการเนื้อหาและสร้างกิจกรรมต่าง ๆ ได้เอง

3) งานพัฒนาเนื้อหา(Content) เฉพาะของแต่ละวัด

ทางโครงการฯ มีแนวคิดในการดำเนินงานพัฒนาเนื้อหา (Content) เฉพาะของแต่ละวัด โดยการเข้าไปสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อคิดกรอบเนื้อหาที่เหมาะสมและช่วยเป็นพี่เลี้ยงในการเผยแพร่เนื้อหาต่าง ๆ ในช่วงปีแรกของการดำเนินงาน และผลักดันให้คณะทำงานของวัดดำเนินการด้วยตัวเองในช่วงปีที่สอง โดยมีขั้นตอนการพัฒนาเนื้อหา(Content) เฉพาะของแต่ละวัดดังนี้

• **ทำการสืบค้นเนื้อหาของวัด**

ดำเนินการในช่วง 2 เดือนแรก ซึ่งแต่ละวัดมีจุดเด่นที่แตกต่างกันไปตามประเภท พื้นที่ตั้ง บริบททางสังคมและชุมชน อัตลักษณ์เฉพาะตัวในด้านต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นมากที่จะต้องทำการสืบค้นให้ครอบคลุมประเด็นที่หลากหลายเพื่อนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลของวัด โดยประเด็นในการสืบค้นมีดังต่อไปนี้

- เนื้อหาทั่วไปเกี่ยวกับสภาพกายภาพของวัด ที่ตั้ง อาคารสถานที่
- เนื้อหาด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี โบราณสถาน โบราณวัตถุสำคัญ ประเพณี ความเชื่อที่เกี่ยวข้อง
- เนื้อหาด้านหลักธรรม คำสอน ที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับวัดหรือบุคคลสำคัญของวัดทั้งในอดีตและปัจจุบัน
- เนื้อหาด้านภูมิปัญญาชุมชน
- เนื้อหาด้านเครือข่ายการพัฒนาวัด ได้แก่ บุคลากร วัด ชุมชน และ อาสาสมัคร รวมถึงระบบการบริหารจัดการต่าง ๆ
- เนื้อหาด้านกิจกรรมที่เคยทำร่วมกันระหว่างวัด ชุมชน และ บุคคลภายนอก
- เนื้อหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีความน่าสนใจและเป็นประโยชน์สมควรนำมาเผยแพร่

- **ทำการเรียบเรียงและจัดทำเนื้อหาสื่อการเรียนรู้**

เมื่อมีการสืบค้นเนื้อหาของแต่ละวัดในประเด็นต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว ลำดับต่อไปคือการสร้างหรือจัดหมวดหมู่ของเนื้อหาให้เป็นระบบ สะดวกต่อการสืบค้นหรือเลือกใช้ รวมไปถึงการสร้างการเรียนรู้ในการเชื่อมโยงเนื้อหา ผ่านกระบวนการพูดคุย ถอดองค์ความรู้ (Knowledge Mangement) ร่วมกับคณะทำงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้เนื้อหาเฉพาะของแต่ละวัด มีระยะเวลาในการดำเนินงาน 3 เดือน

- **การออกแบบสื่อความหมาย**

การนำเนื้อหาเฉพาะของแต่ละวัดมาออกแบบ โดยมีเป้าหมายของการสื่อความหมายที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีความน่าสนใจ สามารถเข้าใจได้ง่ายไม่ซับซ้อน เป็นเครื่องมือช่วยวัดในการเผยแพร่เนื้อหาของวัดไปสู่กลุ่มผู้ใช้ต่าง ๆ มีระยะเวลาในการดำเนินงาน 4 เดือน

- **การเผยแพร่เนื้อหา(Content) / สื่อความหมาย**

ทางโครงการฯ มีแผนจะทำการเผยแพร่เนื้อหาที่ได้ ออกแบบไว้ ในช่วงครึ่งปีหลังของปี ๑ โดยใช้ช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ของโครงการได้แก่เว็บไซต์ของวัดบันดาลใจ และทางSocial Media เพื่อสร้างการรับรู้ในวงกว้าง และสร้างการปฏิสัมพันธ์ระหว่างโครงการและผู้ใช้งานในกลุ่มที่หลากหลาย

- **การฝึกอบรมบุคลากรของโครงการด้านการพัฒนาเนื้อหาและกิจกรรม**

เนื่องจากแนวคิดในการพัฒนาเนื้อหาในเว็บไซต์ของโครงการและของวัดนั้น จะพัฒนาให้เป็นเว็บไซต์ที่ผู้ใช้สามารถจัดการเนื้อหาได้ด้วยตนเอง จึงมีความจำเป็นจะต้องมีการจัดการอบรมบุคลากรของโครงการในด้านการพัฒนาเนื้อหาและกิจกรรม เพื่อให้เกิดความเคลื่อนไหวของเว็บไซต์ดึงดูดความสนใจแก่ผู้ใช้งาน ตัวอย่างหัวข้อการอบรมได้แก่ หลักการพื้นฐานในการบริหารจัดการเนื้อหา เทคนิคในการเขียนบทความ การเขียน e-book ปฏิทินกิจกรรม เป็นต้น โดยทางโครงการฯ มีแผนที่จะดำเนินการเป็นระยะ อย่างน้อย 3 ครั้ง ในระยะเวลา 2 ปี

4) งานจัดกิจกรรมเรียนรู้และพัฒนาทักษะ

- การสร้างเครือข่ายบุคลากรการเรียนรู้ทางด้าน ICT ของวัด

แนวทางการสร้างเครือข่ายบุคลากรการเรียนรู้ทางด้าน ICT ของวัด สามารถแบ่งได้เป็นสองแนวทางคือ 1) ในกรณีที่วัดมีคณะทำงานอยู่แล้ว ให้ทำงานร่วมกับคณะทำงานของวัดเลย 2) ในกรณีที่วัดยังไม่มี การแต่งตั้งคณะทำงาน ทางโครงการฯ จะเข้าไปทำกระบวนการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับเป้าหมายการทำงานให้ชัดเจนและ ชักชวนให้วัดตั้งคณะทำงานขึ้นมาเพื่อขับเคลื่อนในด้าน ICT

- การฝึกอบรมบุคลากรและอาสาสมัครในด้าน ICT

อบรมพัฒนาบุคลากรของวัดในด้าน ICT ที่เกี่ยวข้อง เช่นความรู้ พื้นฐานในการดูแลระบบICT ภายในวัด พฤติกรรมใช้งานและการ ประยุกต์ใช้ ICT ในสถานการณ์ปัจจุบัน การรักษาความปลอดภัย สำหรับผู้ดูแลระบบ เป็นต้น เพื่อสร้างองค์ความรู้และพัฒนา ศักยภาพให้กับบุคลากรของวัดในการนำICT มาใช้เพื่อเผยแพร่งาน ธรรม โดยทางโครงการฯ มีแผนที่จะดำเนินการเป็นระยะ อย่างน้อย 3 ครั้ง ในระยะเวลา 2 ปี

- การจัดการศึกษาดูงานกรณีศึกษาโครงการตัวอย่างศูนย์บริการ ICT

มีแนวทางการจัดการศึกษาดูงานเป็นสองแนวทาง ได้แก่ 1) การศึกษาดูงานศูนย์บริการ ICT ที่มีการดำเนินการอยู่แล้วซึ่งเป็น องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ 2) การศึกษาดูงานศูนย์บริการ ICT ใน แบบองค์กรธุรกิจ ที่เอกชนเป็นผู้ดำเนินงาน เมื่อดูงานแล้วมีการ พุดคุยแลกเปลี่ยนความเห็นและประเมินความเป็นไปได้ว่าวัดควร พัฒนาอย่างไร ด้านใดบ้าง และศูนย์ ICT ภายในวัดควรจะเป็น อย่างไร

- การจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อประเมินผลการดำเนินงาน

วางแผนการทำงานร่วมกัน เมื่อมีการดำเนินงานไปแล้วจัด กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อประเมินผลการดำเนินงานนั้น ๆ เป็น ระยะ เพื่อนำมาปรับปรุงวิธีการทำงาน ให้สามารถขับเคลื่อนงานได้ สำเร็จ รวมถึงจัดให้มีการถอดบทเรียนการทำงานร่วมกันระหว่างวัด ที่เข้าร่วมโครงการ

5) งานบริหารจัดการโครงการ

- ประสานงานเพื่อสร้างความร่วมมือกับภาคธุรกิจและภาคประชาสังคม

เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในโครงการที่อาจนำมาซึ่งการขยายผลในอนาคต โดยพิจารณาความร่วมมือจากภาคธุรกิจที่ดำเนินงานด้าน ICT หรือให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงโดยอาจต่อยอดจากโครงการที่องค์กรนั้น ๆ ดำเนินการอยู่แล้ว เชื่อมโยงเข้ากับโครงการ เป็นต้น สำหรับภาคประชาสังคมมุ่งเน้นความร่วมมือในการขยายศักยภาพของเครือข่ายการทำงานในพื้นที่ เพื่อเข้ามาช่วยวัด

- จัดประชุมยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนโครงการ

การจัดประชุมในระดับบริหารโครงการ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ และติดตามความคืบหน้าทุก ๆ 6 เดือน